

31976L0765

27.9.1976

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 262/143

DYREKTYWA RADY
z dnia 27 lipca 1976 r.
w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących alkoholomierzy
i densymetrów do alkoholu

(76/765/EWG)

Rada Wspólnot Europejskich,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 100,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

określenia, wymagania dotyczące konstrukcji i procedury stosowane w Państwach Członkowskich przy zatwierdzaniu i testowaniu alkoholomierzy i densymetrów do alkoholu są przedmiotem przepisów bezwzględnie wiążących, które są różne w różnych Państwach Członkowskich, co w rezultacie utrudnia w obrót i handel tymi przyrządami we Wspólnocie; dlatego niezbędne jest zbliżenie tych przepisów;

harmonizacja przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dotyczących tych przyrządów jest istotna również jako uzupełnienie istniejących przepisów dotyczących metody określania zawartości alkoholu na podstawie wyników przeprowadzonych pomiarów, w celu usunięcia ryzyka niejasności lub sporu o wyniki takich pomiarów;

dyrektywa Rady 71/316/EWG z dnia 26 lipca 1971 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do wspólnych przepisów dotyczących przyrządów pomiarowych oraz metod kontroli metrologicznej ⁽³⁾ określiła procedury obowiązujące przy zatwierdzaniu typu EWG i legalizacji pierwotnej EWG; zgodnie z tą dyrektywą niezbędne jest ustalenie wymogów technicznych, jakie musi spełniać konstrukcja oraz działanie alkoholomierzy i densymetrów do alkoholu, w celu ich swobodnego przywożenia, wprowadzania do obrotu i stosowania po przeprowadzeniu wymaganej kontroli i nanieśieniu wymaganych cech i znaków;

w rezolucji z 17 grudnia 1973 r. ⁽⁴⁾ w sprawie polityki przemysłowej Rada wezwała Komisję do przesłania jej przed dniem 1 grudnia 1974 r. propozycji dyrektywy w sprawie alkoholometrii i alkoholomierzy,

PRZYJMUJE niniejszą Dyrektywę:

Artykuł 1

Niniejsza dyrektywa określa charakterystyki alkoholomierzy i densymetrów do alkoholu stosowanych do ustalania zawartości alkoholu w mieszaninach alkoholu etylowego i wody.

Artykuł 2

Alkoholomierze i densymetry do alkoholu, na które można nakładać cechy i znaki EWG, opisane są w załączniku.

Przyrządy te powinny być poddane badaniom na zatwierdzenie typu EWG oraz objęte legalizacją pierwotną EWG.

Artykuł 3

Żadne Państwo Członkowskie nie może odmówić, zabronić lub ograniczyć wprowadzenia na rynek lub stosowania alkoholomierzy i densymetrów do alkoholu posiadających znak zatwierdzenia typu EWG lub cechę legalizacyjną EWG ze względu na ich właściwości metrologiczne.

⁽¹⁾ Dz.U. C 76 z 7.04.1975, str. 39.

⁽²⁾ Dz.U. C 248 z 29.10.1975, str. 22.

⁽³⁾ Dz.U. L 202 z 6.9.1971, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 117 z 31.12.1973, str. 1.

Artykuł 4

1. Państwa Członkowskie przyjmą i opublikują w terminie 24 miesięcy od daty ogłoszenia niniejszej dyrektywy, niezbędne środki do dostosowania do niniejszej dyrektywy i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

Państwa Członkowskie stosują te środki najpóźniej od dnia 1 stycznia 1980 r.

2. Państwa Członkowskie prześlą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy.

Artykuł 5

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 27 lipca 1976 r.

W imieniu Rady
M. van der STOEL
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

1. OKREŚLENIA DOTYCZĄCE PRZYRZĄDÓW

1.1. Alkoholomierze są to szklane przyrządy do pomiaru:

— zawartości alkoholu wyrażonej jako ułamek masowy, lub

— zawartości alkoholu wyrażonej jako ułamek objętościowy

w mieszaninie alkoholu etylowego i wody.

Nazywane są, w zależności od mierzonej wielkości, alkoholomierzami do pomiaru ułamka masowego lub alkoholomierzami do pomiaru ułamka objętościowego.

Densymetry do alkoholu są to szklane przyrządy przeznaczone do pomiaru gęstości mieszaniny alkoholu etylowego i wody.

1.2. Przyrządy stanowiące przedmiot niniejszej dyrektywy wywzorcowane są w temperaturze odniesienia 20 °C i zgodnie z wartościami podanymi w międzynarodowych tablicach alkoholometrycznych, opublikowanych przez Międzynarodową Organizację Metrologii Prawnej.

1.3. Przyrządy te są wywzorcowane tak, aby odczyt następował w płaszczyźnie swobodnej powierzchni cieczy (odczytanie dolne).

2. OPIS PRZYRZĄDÓW

2.1. Alkoholomierze i densymetry do alkoholu są to szklane przyrządy, składające się z:

— cylindrycznego korpusu o stożkowym lub półkulistym dnie, do którego nie przywierają pęcherzyki powietrza,

— pustego w środku, cylindrycznego trzpienia, przymocowanego do górnej części korpusu; górny koniec trzpienia jest zamknięty.

2.2. Powierzchnia zewnętrzna każdego przyrządu musi być symetryczna względem głównej osi.

Zmiany przekroju poprzecznego powinny być łagodne.

2.3. W dolnej części korpusu powinien znajdować się materiał obciążający, służący do adiustacji masy przyrządu.

2.4. Wewnątrz trzpienia powinna znajdować się podziałka areometryczna, naniesiona na cylindrycznej podzielnicy, trwale przymocowanej do wewnętrznych ścianek trzpienia.

3. ZASADY KONSTRUKCJI

3.1. Szkło, z którego wykonany jest areometr, powinno być przezroczyste i wolne od wad, mogących zakłócać odczyt wskazania na podziałce areometrycznej.

Współczynnik cieplnej rozszerzalności objętościowej szkła powinien wynosić $(25 \pm 2) \cdot 10^{-6} \text{ } ^\circ\text{C}^{-1}$.

3.2. Materiał obciążający powinien być trwale zamocowany w dolnej części przyrządu. Gotowy przyrząd, przetrzymany przez jedną godzinę w pozycji poziomej w temperaturze 80 °C, a następnie schłodzony bez zmiany położenia, powinien pływać zachowując pionowe położenie osi, której odchylenie od pionu nie powinno przekraczać 1,5°.

4. PODZIAŁKA

4.1. Żaden przyrząd nie może mieć więcej niż jedną podziałkę typu określonego w ust. 4.5 lub 4.6.

4.2. Podziałka i oznaczenia powinny być wykonane na gładkiej, matowej podzielnicy.

Podzielnica ta powinna być trwale umocowana wewnątrz trzpienia i powinny być zastosowane odpowiednie środki, takie, aby widoczne było każde przemieszczenie się podziałki względem trzpienia.

Podzielnia, podziałka oraz oznaczenia nie powinny wykazywać żadnych oznak odkształcenia, odbarwienia ani zwięzienia po przetrzymaniu ich przez dwadzieścia cztery godziny w temperaturze 70 °C.

- 4.3. Kreski podziałki powinny:
- leżeć w płaszczyznach prostopadłych do osi przyrządu,
 - być czarne⁽¹⁾, zaznaczone wyraźnie i trwale,
 - być cienkie, proste, naniesione starannie, o równomiernej grubości nieprzekraczającej 0,2 mm.
- 4.4. Kreski krótkie podziałki powinny obejmować nie mniej niż jedną piątą obwodu trzpienia, kreski średnie nie mniej niż jedną trzecią, a kreski długie nie mniej niż połowę obwodu trzpienia.
- 4.5. Podziałka alkoholomierza powinna być wywzorcowana w jednostkach miary ułamka objętościowego lub masowego wyrażonego w procentach. Zakres pomiarowy ułamka objętościowego lub masowego nie powinien przekraczać 10 %.

Wartość działki elementarnej powinna wynosić 0,1 %.

Na każdej podziałce powinno znajdować się od 5 do 10 dodatkowych działek elementarnych poza górną i poza dolną granicą zakresu pomiarowego.

- 4.6. Podziałka densymetru do alkoholu powinna być wywzorcowana w kilogramach na metr sześcienny. Zakres pomiarowy nie powinien przekraczać 20 kg/m³.

Wartość działki elementarnej powinna wynosić 0,2 kg/m³.

Na każdej podziałce powinno znajdować się od 5 do 10 dodatkowych działek elementarnych poza górną i poza dolną granicą zakresu pomiarowego. Jednakże podziałka nie powinna obejmować wartości wyższych niż 1000 kg/m³.

5. układ KRESeK PODZIAŁKI I OZNACZENIA LICZBOWE

- 5.1. Na podziałce alkoholomierza każda co dziesiąta kreska, poczynając od kreski stanowiących granice zakresu pomiarowego, powinna być kreską długą. Pomiędzy dwiema kolejnymi kreskami długimi powinna być jedna kreska średnia oraz cztery kreski krótkie pomiędzy kreską długą i kreską średnią.

Tylko kreski długie powinny być oznaczone liczbami.

- 5.2. Na podziałce densymetru do alkoholu każda co piąta kreska, poczynając od kreski stanowiących granice zakresu pomiarowego, powinna być kreską długą. Pomiędzy dwiema kolejnymi kreskami długimi powinny być cztery kreski krótkie.

Tylko co piąta lub co dziesiąta kreska powinna być oznaczona liczbami.

- 5.3. Kreski stanowiące granice zakresu pomiarowego powinny mieć pełne oznaczenia liczbowe. Na podziałce densymetru do alkoholu pozostałe oznaczenia liczbowe mogą być skrócone.

6. KLASYFIKACJA I PODSTAWOWE WYMIARY PRYZRĄDÓW

- 6.1. Przyrządy powinny należeć do jednej z następujących klas dokładności:

— Klasa I: Minimalna długość działki elementarnej powinna wynosić 1,5 mm.

Przyrządy tej klasy nie mogą mieć wbudowanego termometru.

— Klasa II: Minimalna długość działki elementarnej powinna wynosić 1,05 mm.

Przyrządy tej klasy mogą mieć wbudowany termometr.

— Klasa III: Minimalna długość działki elementarnej powinna wynosić 0,85 mm.

Przyrządy tej klasy mogą mieć wbudowany termometr.

- 6.2. Średnica zewnętrzna korpusu powinna mieścić się w zakresie od 19 mm do 40 mm.

Średnica zewnętrzna trzpienia powinna wynosić nie mniej niż 3 mm dla przyrządów klasy I i II i nie mniej niż 2,5 mm dla przyrządów klasy III. Odległość najwyższej kreski podziałki od wierzchołka trzpienia powinna być nie mniejsza niż 15 mm.

⁽¹⁾ Poza granicami zakresu pomiarowego kreski mogą być innego koloru.

Odległość najniższej kreski podziałki od miejsca, w którym rozpoczyna się zmiana przekroju trzpienia, powinna być nie mniejsza niż 5 mm.

7. OZNACZENIA

7.1. Wewnątrz przyrządu powinny być wykonane, czytelnie i w sposób trwały, następujące oznaczenia:

- klasa I albo klasa II albo klasa III,
- kg/m^3 albo % vol albo % mas,
- 20 °C,
- etanol,
- nazwa lub znak wytwórcy,
- numer identyfikacyjny przyrządu,
- znak zatwierdzenia typu EWG „E”.

7.2. Masa przyrządu, wyrażona w miligramach (do 1 mg), może być, na życzenie, podana na korpusie.

8. BŁĘDY GRANICZNE DOPUSZCZALNE I LEGALIZACJA

8.1. Błędy graniczne dopuszczalne alkoholomierzy i densymetrów do alkoholu są równe:

- dla przyrządów klasy I, wartości \pm pół działki elementarnej dla dowolnego wskazania,
- dla przyrządów klasy II i III, wartości \pm jednej działki elementarnej dla dowolnego wskazania.

8.2. Legalizacji dokonuje się sprawdzając wskazania w co najmniej trzech punktach zakresu pomiarowego.

9. TERMOMETRY STOSOWANE PRZY OZNACZANIU zawartości alkoholu

9.1. Jeżeli przyrząd stosowany do oznaczania zawartości alkoholu jest przyrządem klasy I, stosuje się termometr:

- oporowy metalowy lub rozszerzalnościowy szklany rtęciowy,
- o wartości działki elementarnej 0,71 lub 0,705 °C.

Błąd graniczny dopuszczalny wynosi \pm 0,705 °C dla wszystkich odczytów skali.

Termometry rtęciowe posiadają punkt odpowiadający temperaturze 0 °C.

9.2. Jeżeli przyrząd stosowany do oznaczania zawartości alkoholu jest przyrządem klasy II lub III, stosuje się termometr rozszerzalnościowy szklany rtęciowy o wartości działki elementarnej 0,71 lub 0,72 lub 0,75 °C. Posiada punkt odpowiadający temperaturze 0 °C.

Błędy graniczne dopuszczalne wynoszą:

- \pm 0,71 °C dla termometrów o wartości działki elementarnej 0,71 °C,
- \pm 0,715 °C dla termometrów o wartości działki elementarnej 0,72 °C,
- \pm 0,72 °C dla termometrów o wartości działki elementarnej 0,75 °C.

Termometr może być wbudowany w przyrząd stosowany do oznaczania zawartości alkoholu.

W takim przypadku nie muszą posiadać punktu odpowiadającego temperaturze 0 °C.

9.3. Minimalna długość działki elementarnej wynosi:

- 0,77 mm dla termometrów o wartości działki elementarnej 0,705, 0,1 lub 0,72 °C, i
- 1,70 mm dla termometrów o wartości działki elementarnej 0,75 °C.

9.4. Grubość kresek nie jest większa niż jedna piąta długości działki elementarnej.

10. CECHOWANIE

Na odwrocie alkoholomierzy i densymetrów do alkoholu, w górnej części korpusu, powinna być zostawiona wolna przestrzeń odpowiadająca jednej trzeciej jego wysokości, przeznaczona na cechę legalizacji pierwotnej EWG.

Zgodnie z punktem 3.1.1. załącznika II do dyrektywy 71/316/EWG i w ramach odstępstwa od ogólnego prawa podanego w rozdziale 3 wymienionego załącznika, cecha legalizacji pierwotnej EWG musi, ze względu na szczególne wymagania dotyczące szklanych przyrządów, składać się z serii znaków o następujących znaczeniach:

- mała litera „e”,
- dwie ostatnie cyfry roku legalizacji pierwotnej EWG,
- litera lub litery identyfikujące państwo, w którym miała miejsce legalizacja pierwotna EWG,
- jeżeli jest to konieczne, numer identyfikacyjny urzędu dokonującego legalizacji.

W przypadku gdy cecha nakładana jest przez piaskowanie, litery i cyfry powinny być naniesione w sposób nie zmniejszający ich czytelności.

Przykład:

e 75 D 48: Legalizacja pierwotna przeprowadzona w 1975 r. przez Urząd nr 48 Republiki Federalnej Niemiec.
